

Beantwoording technische vragen

20R.00895

Datum : 21 september 2020
Portefeuillehouder : Wethouder De Weger
Contactpersoon: S. van de Gein
Fractie(s) : Progressief Woerden en ChristenUnie

Onderwerp: Beantwoording technische vragen over strategische heroriëntatie

Beantwoording van de vragen:

Vraag

Tijdens de politieke avond over de strategische heroriëntatie op 17 september zijn door een aantal fracties, waaronder Progressief Woerden en ChristenUnie/SGP aanvullende technische vragen gesteld. De vraag luidde welke concrete suggesties uit de ronde tafel gesprekken in maart 2020 (zie bijlage verslag gesprek) en het verdere participatieproces zijn overgenomen door de taskforces. Dit in aanvulling op het antwoord op de door ChristenUnie/SGP gestelde technische vraag 'welke maatregelen die het college voorstelt (of juist niet voorstelt) zijn gebaseerd op input vanuit het participatietraject'.

Antwoord

Vanuit de ronde tafelgesprekken is waardevolle input gekomen (zie bijlage 1. Verslag ronde tafel gesprek Sociaal Domein). Deze input is door de taskforce Werk en Inkomen en Jeugd en Wmo verder uitgewerkt en geconcretiseerd bij het opstellen van de eindrapportage en voorgestelde maatregelen. Ook hebben beide taskforces een aantal keer met de participatieraad Woerden gesproken en zijn een aantal maatschappelijke partners betrokken bij het opstellen van de eindrapportage. Concreet zijn een aantal maatregelen gebaseerd op inbreng vanuit deze partners en het ronde tafel gesprek. Ook heeft het college ervoor gekozen een aantal maatregelen juist niet door te voeren op basis van de input vanuit de maatschappelijke partners. Hieronder zijn de aanbevelingen vanuit het participatieproces opgenomen met daaronder een toelichting op welke wijze deze aanbevelingen zijn verwerkt in het maatregelenpakket.

1. Het college houdt vast aan de koers zoals vastgelegd in de MAG

De koers voor het Sociaal Domein is vastgelegd in de door de gemeenteraad aangenomen Maatschappelijke Agenda (MAG) 2019-2022. De participatieraad Woerden geeft in haar reactie aan het belangrijk te vinden de MAG leidend te laten zijn bij het samenstellen van het voorkeursscenario van het college. Ook gaven partijen aan het belangrijk te vinden dat de ingezette beweging vanuit de MAG gecontinueerd wordt. Het college heeft bij het samenstellen van het maatregelenpakket nadrukkelijk gekozen voor het samenstellen van een pakket dat past binnen de koers zoals vastgelegd in de MAG. Daarom heeft het college er niet voor gekozen te bezuinigen op het voorliggend veld. Ook blijft het college investeren in o.a. het jongerenwerk en sociaal werken in de wijk. Daardoor worden lokale netwerken blijvend versterkt en blijft zorg en ondersteuning zo dichtbij en laagdrempelig mogelijk beschikbaar.

2. Geen bezuinigingen op het voorliggende veld

Dit was een van de aanbevelingen vanuit het ronde tafel gesprek Sociaal Domein. Ook de participatieraad Woerden heeft benadrukt dat het onwenselijk is te bezuinigen op het voorliggend veld. Het college heeft daarom geen bezuinigingen opgenomen in het maatregelenpakket die raken aan de structurele voorzieningen in het voorliggend veld.

3. Maak meer gebruik van voorliggende voorzieningen/informele zorg en investeer in op- en afschaling van zorg:

- *Doordat de werkdruk te hoog is, wordt snel gegrepen naar de betaalde (formele)*

zorgprofessional, i.p.v. eerst te kijken of zorg door vrijwilligers geboden kan worden. Draai het liever om. Geef bij het opstellen van een zorgindicatie/zorgplan een checklist om na te gaan of alle mogelijke zorgaanbieders betrokken zijn;

- *Begin bij het opstellen van een zorgplan bij informele zorg en pas wanneer de cliënt dat wenst of nodig heeft, opschalen naar formele zorg;*
 - *Doordat zorgindicaties voor meerdere maanden worden verleend, krijgen cliënten soms langer zorg dan nodig. Spreek met z'n allen af om af te schalen indien nodig. Daarnaast zou het goed zijn een waakvlamprincipe te hanteren. Als cliënten een kleine terugval krijgen, kunnen ze snel geholpen worden en wordt erger voorkomen. Hanteer daarbij een goed op- en afschaalmodel.*
4. *Er is teveel versplintering in het Sociaal Domein en dit kost veel geld. Zoek naar een mogelijkheid om de vindbaarheid van de beschikbare hulp te verbeteren en kennis en ervaring bij elkaar te brengen.*
 5. *Blijf ruimte houden voor innovatie en maak gebruik van creatieve oplossingen en 'slimme business cases'.*

Bovenstaande aanbevelingen/conclusies kwamen uit het ronde tafel gesprek Sociaal Domein (zie bijlage verslag). Deze aanbevelingen zijn verwerkt in een aantal maatregelen, namelijk:

- Maatregel 11. Regiotaxi-voorliggend

Door de opzet van een voorliggende vervoersdienst kan vervoer informeel, lokaal en laagdrempelig georganiseerd worden waardoor de inzet van formele zorg (regiotaxi indicatie) minder vaak nodig is. Hiermee wordt op een innovatieve manier efficiency gerealiseerd en het lokale voorliggende veld ingezet en gestimuleerd.

- Maatregel 12. Mantelzorgwaardering

Een deel van het budget voor mantelzorgwaardering wordt herbestemd voor realisatie van een logeershuis voor ondersteuning van mantelzorgers. Realisatie van een logeershuis draagt bij aan de ontlasting van mantelzorgers en zorgt ook voor het voorkomen van de inzet van maatwerk (formele) ondersteuning.

- Maatregel 5. In stand houden van het inwonersinitiatievenbudget

Door het in stand houden van het inwonersinitiatieven budget blijft het mogelijk innovatieve projecten en pilots te financieren.

- Maatregel 17. Invoering van begeleiding in WoerdenWijzer

- Maatregel 18. 315 berichten

Deze twee maatregelen versterken de wijze van werken die vanuit de MAG is ingezet: lichte ondersteuning wordt laagdrempeliger, dichterbij en integraler aangeboden. Daarnaast wordt door inzet van deze maatregelen nog beter gekeken naar noodzaak van ingezette zorg en nog strakker gestuurd op de juiste inzet en duur hiervan. Ook wordt de versplintering in het Sociaal Domein tegen gegaan doordat er 1 regisseur (casemanager) per gezin is die waar nodig zelf lichte begeleiding kan bieden en er daarnaast voor zorgt dat zorg en ondersteuning op elkaar is afgestemd. In combinatie met het Sociaal werken in de Wijk en de netwerken die daardoor ontstaan wordt de vindbaarheid van hulp verbeterd en wordt kennis en ervaring van de diverse formele en informele aanbieders bij elkaar gebracht. Ook zorgt de casemanager voor 'waakvlamcontact' met de inwoner zodat er snel geschakeld kan worden als dat nodig is. Door de inzet van een gedragswetenschapper (315 berichten) die samen met de casemanagers nauw contact heeft met zorgaanbieders wordt nog beter grip gehouden op de inzet van zorg en ondersteuning door aanbieders en wordt deze niet langer of zwaarder verstrekt dan nodig.

Bijlagen:

1. Verslag ronde tafel gesprek Sociaal Domein, 9 maart 2020

Verslag ronde tafelgesprek Sociaal Domein

9 maart 2020

De voorzitter opent het gesprek om 19:06 en vangt aan met een kort voorstelrondje.

Thema's die in het voorstelrondje voorbij komen: vrijwilligers, wonen, participatie, werk en inkomen. De voorzitter stelt voor de thema's een voor een plenair te bespreken.

Vrijwilligers

Rob Meijrink: Herkent versplintering in het sociaal domein, wat leidt tot versplintering van aandacht en wat extra aandacht vergt vanuit de gemeente. Wie doet nou precies wat? Kunnen we alle kennis en ervaring in het sociaal domein bij elkaar brengen om een efficiency-slag te slaan?

Dat zie je bij GroenWest doordat mensen niet kunnen vinden met welke problemen ze waar terecht kunnen. Er zijn bijvoorbeeld meer dan veertig zorgondernemers in Woerden. Kan dat niet beter gebundeld of gestructureerd worden?

Kersten Hogenbirk: Vraagt zich af of dit mogelijk is én maatwerk te leveren. Vindt dat de raad daar heel genuanceerd besluiten over zou moeten nemen. Heel erg goed kijken waar de winst zit. Waar mogelijkheden zitten, is bij de vrijwilligers. Bijvoorbeeld hulp in huis (handje helpen).

Corien Besamusca: Je moet daarvoor wel aan de voorkant helder krijgen hoe het proces werkt. Bijvoorbeeld bij Woerden Wijzer.

Rob Kotvis: Maakt zich ook zorgen om de vindbaarheid van de beschikbare hulp. Meer rond de burger organiseren, in plaats van op afstand.

Marjan Haak: Los je de vindbaarheid op door alles rond één organisatie te bundelen of door informatie overal beschikbaar te stellen.

Aanvulling Corien Besamusca: De successen die Abrona nu al boekt, zouden nog groter kunnen zijn wanneer ook duidelijker is wat het aanbod van de professional is.

Kersten Hogenbirk: Ziet ook dat er echt meer verbinding nodig is tussen verschillende organisaties.

Daarnaast is de werkdruk veel te hoog. Daardoor wordt heel snel gegrepen naar de betaalde professional. Terwijl je eigenlijk het samenspel zou moeten organiseren tussen formele en informele zorg.

Carmen Odermatt: Er is te weinig tijd voor dit soort dingen bij Woerden Wijzer.

Corien Besamusca: En er is te weinig sturing van bovenaf.

Corien Hogenbirk: Je zou eigenlijk iedere professional bij het opstellen van een zorgplan rekening moeten laten houden (een soort checklist) met alle andere aanbieders.

Jaap Burggraaf: De ontwikkeling van Woerden Wijzer gaat wel de juiste kant op, maar er komt nog steeds elke week nieuwe organisaties tegen die hij nog niet kent. De ontwikkeling die je ziet is wel positief. Veel gericht op casemanagement.

Corien Besamusca: Is het ermee eens dat er inderdaad in de laatste anderhalf jaar een goede beweging gaande is.

John Tamerus: Het Weeshuis is een informele zorgorganisatie en heeft een partner voor de formele zorg (Leger des Heils). Daartussen is een vloeiende lijn te zien. Woerden Wijzer is het loket. Zij lopen juist tegen struringsdrukke en controleringsdrukke aan (vanuit de formele zorg). Het lijkt alsof de professionals veel te veel het proces willen controleren. De winst zou behaald kunnen worden door wat meer rust te bewaren rondom sommige cliënten. Niet altijd voor alle kleine taken de goedkoopste oplossing te zoeken. Niet alleen vanuit sturing en controle het systeem inrichten, maar meer het gesprek voeren wat er in z'n totaliteit gebeurt.

Esther v.d. Woestijne: Komt bij Abrona vaak processen tegen die lang stil liggen. Terwijl je met z'n allen kunt afspreken om af te schalen indien mogelijk. Als je geen zorg meer nodig hebt, direct contact opnemen met de gemeente. Nu moeten er vaak voor meerdere maanden indicaties gegeven worden. Als je veel meer op vertrouwen en professionaliteit zou sturen, zou daar veel te halen zijn.

Martijn Anker: Wil graag op voorhand al beter contact organiseren tussen vrijwilliger en de professional.

Corien Besamusca: Per kwartaal gesprekken voeren.

John Tamerus: Probeer te voorkomen dat mensen tussen verschillende zorgaanbieders 'hoppen'.

Kersten Hogenbirk: Hanteer een goed op- en afschaalmodel. Maak daar afspraken over met elkaar. De cliënt moet zorg blijven krijgen indien nodig, maar afschalen wanneer mogelijk.

Bram Heuveling: Als iemand na een terugval gemakkelijk terug kan naar z'n voormalige hulpverlener, kun je een crisis gemakkelijk en snel oplossen. Anders moet diegene terug naar Woerden Wijzer en weer opnieuw door de organisatie.

Corien Besamusca: Maar sommige hulpvragen gaan nooit over. Als je voor chronische vragen niet telkens terug hoeft naar Woerden Wijzer, zou dat veel geld schelen.

Bram Heuveling: In andere gemeentes wordt er een soort waakvlamconcept gehanteert.

Esther v.d. Woestijne: Dit hebben ze voorgesteld bij Woerden Wijzer. Bij een tijdelijke terugval zou de indicatie weer teruggesteld moeten worden. Zou mooi zijn als dit doorgezet kan worden.

Bram Heuveling: Begin met zoeken naar een informele oplossing, en indien de cliënt dat wenst of nodig heeft, opschalen naar formele zorg. Nu gebeurt dit vaak andersom.

Corien Besamusca: Als in de beschikking staat dat mensen recht hebben op twee uur begeleiding, willen ze ook per se twee uur professionele begeleiding. Kijk aan de voorkant al welke vragen door vrijwilligers opgepakt zouden kunnen worden.

Conclusie

- De versplintering van het Sociaal Domein kost veel geld. Zoek naar een mogelijkheid om de vindbaarheid van de beschikbare hulp te verbeteren en kennis en ervaring bij elkaar te brengen;
- Doordat de werkdruk te hoog is, wordt snel gegrepen naar de betaalde (formele) zorgprofessional, i.p.v. eerst te kijken of zorg door vrijwilligers geboden kan worden. Draai het liever om. Geef bij het opstellen van een zorgindicatie/zorgplan een checklist om na te gaan of alle mogelijke zorgaanbieders betrokken zijn;
- Begin bij het opstellen van een zorgplan bij informele zorg en pas wanneer de cliënt dat wenst of nodig heeft, opschalen naar formele zorg;
- Doordat zorgindicaties voor meerdere maanden worden verleend, krijgen cliënten soms langer zorg dan nodig. Spreek met z'n allen af om af te schalen indien nodig. Daarnaast zou het goed zijn een waakvlamprincipe te hanteren. Als cliënten een kleine terugval krijgen, kunnen ze snel geholpen worden en wordt erger voorkomen. Hanteer daarbij een goed op- en afschaalmodel.

Wonen

John Tamerus: Het Weeshuis vangt veel mensen op, maar dat systeem verstopt. Wel wordt er vanuit de overheid ruimte geboden om te investeren in sociale huur. Het blijft alleen heel erg moeilijk voor bijvoorbeeld jongeren om een betaalbare woning te vinden om naar door te stromen. Wat echt geld zou kunnen besparen, is als je die doorstroming zou kunnen verbeteren.

Jaap Burggraaf: Misschien is het mogelijk jongeren een bijzondere bijstand te verlenen, zodat zij of thuis kunnen blijven wonen, of een kamer zouden kunnen huren. In plaats van allemaal in dure zorginstellingen te laten wonen. 'Ontschotten'.

Foppe ten Hoor: Gemeente Woerden wil heel erg veel bouwen, maar zijn we daar niet te ambitieus in?

Rob Meijrink: Mensen stromen niet door, omdat er een gebrek is aan betaalbare huurwoningen. Er zouden dus meer sociale huurwoningen moeten komen. Kwetsbare mensen komen terecht in de sociale woningbouw.

Er zijn losse woningen nodig, maar ook woningen in aangepaste woonvormen. In dat soort woonvormen kunnen mensen elkaar helpen, wat minder druk uitvoert op het zorgsysteem.

John Tamerus: Er is een te grote afstand tussen verschillende woonvormen. Er zit een groot gat tussen een kamer en sociale huur. Ouderen die in een ouderwets bejaardentehuis zouden willen wonen, kunnen dat niet meer en stromen ook niet door.

Rob Meijrink: Bezuinigen op welzijn, zorgt uiteindelijk voor hogere kosten in de zorg.

Jaap Burggraaf: De Universiteit Utrecht heeft hier een interessant onderzoek (voorkomen terugval dakloosheid) naar gedaan. Er zijn creatieve oplossingen die in eerste instantie kosten met zich meebrengen, maar uiteindelijk geld kunnen opleveren.

(<https://onderzoekmobw.sites.uu.nl/wp-content/uploads/sites/364/2019/10/Rapportage-2019-Voorkomen-Terugval-Utrecht.pdf>)

Foppe ten Hoor: In z'n totaliteit wil Woerden meer bouwen dan strikt noodzakelijk is, maar dat is opgelegd vanuit het Rijk. Leg de nadruk meer op wat nodig is voor senioren, sociale huur, etc.

Corien Besamusca: Zoek meer naar creatieve woonvormen. Bijvoorbeeld studenten die gratis wonen in ruil voor het helpen van hun huisgenoten.

Esther v.d. Woestijne: Er zijn interessante samenwerkingen met handje helpen en GroenWest, bijvoorbeeld het opknappen van tuinen. En op een positieve manier het verschil proberen maken.

Alexander Willemse: Het afval wat uit die tuinenprojecten komt, mag niet meer gratis gestort worden bij de milieustraat. Daarom moeten ze meer kosten maken.

Cor Remmerzaal: Er valt ook veel te halen bij werk en inkomen. Als er meer mensen geholpen worden aan een inkomen, kunnen veel van hun problemen worden opgelost.

Bram Heuveling: Er ligt een convenant met alle grote zorgorganisaties, maar dat is nog niet ondertekend. Dat convenant beoogt gegevensuitwisseling en samenwerking. Het zou heel goed zijn als dat ondertekend zou worden.

Conclusie

- Verbeter de doorstroming van wonen in een zorginstelling naar sociale huur en van sociale huur naar middenhuur;
- Verleen jongeren een bijzondere bijstand, zodat zij thuis kunnen blijven wonen of een kamer zouden kunnen huren;
- Zoek naar creatieve woonoplossingen. Laat mensen in aangepaste woongroepen wonen en daardoor minder druk uitvoeren op het zorgsysteem;
- Voorbeeld: Laat studenten gratis wonen in ruil voor het helpen van hulpbehoevende medebewoners;
- Er ligt een convenant wat gegevensuitwisseling en samenwerking tussen verschillende zorgaanbieders beoogt. Het zou veel werk (en geld) schelen als dat zou worden ondertekend.

Werk en inkomen

Cor Remmerzaal: Helpt mensen aan een baan en heeft bij één medewerker soms contact met vijf verschillende consultants. Een organisatie als de zijne zorgt ervoor dat mensen die iets te kort komen voor de reguliere arbeidsmarkt, wel aan een baan komen. Dan kunnen ze weer meedoen in de maatschappij. Op termijn kan dit een besparing opleveren.

John Tamerus: Het Weeshuis heeft ook een koffiebranderij, om mensen naar werk te begeleiden. Hij ziet dat zijn branderij, maar ook Ferm Werk een goede lijn heeft ingezet. In de combinatie tussen formele en informele zorg.

Cor Remmerzaal: Wil graag met zijn organisatie een alternatief bieden voor zorg. Om doorstroming te realiseren.

Conclusie: er is veel behoefte aan een beter kennisnetwerk. Er zijn blijkbaar heel veel hulpverleningsinstanties in Woerden die elkaar niet kennen.

Kersten Hogenbirk: Noemt een voorbeeld van Cordaid met een goed initiatief in werk en inkomen.

Jaap Burggraaf: Train mensen om zelfredzaam te worden op het gebied van financiën. Een bewindsvoerder heeft nu geen urgentie om iemand uit zijn zorg te laten gaan, omdat die daar alleen maar (gemeente)geld mee verdient.

Conclusie:

- Bouw een goed kennisnetwerk van hulpverleningsinstanties, zodat iedereen elkaar gemakkelijker kan vinden;
- Train mensen om financieel zelfredzaam te worden en geen bewindsvoerder meer nodig te hebben.

Laatste rondje:

Rob Kotvis: Durf ook in je eigen vlees te snijden.
Stuurt nog een linkje na.

Bram Heuveling: Werkt prettig samen met de Terugwinning: een initiatief met arbeidsmatige dagbesteding. Hij hoopt dat dit initiatief in ieder geval kan blijven bestaan.

John Tamerus: Werkt bij de politie en werkt op nationaal niveau tegen ondermijning. Een mogelijkheid daarin is het afpakken van vermogen van criminelen, en dat investeren in het sociaal domein. Bijvoorbeeld het herbestemmen van een drugspand aan het sociaal domein. Stuurt nog een linkje door met meer informatie hierover.

Esther v.d. Woestijne: De VGN is o.a. bezig met de versnelling naar werk. Ze organiseren ook bijeenkomsten hierover. Heeft daar nog nooit iemand van de gemeente Woerden gezien, en zou graag een uitnodiging doorsturen.

Marjan Haak: Snapt dat er bezuinigd moet worden, maar wil wel oproepen hier heel goed over na te denken.

Jaap Burggraaf: Er wordt heel erg veel onderzoek gedaan en er zijn veel regionale samenwerkingsmogelijkheden. Probeer niet als gemeente alles zelf te ontdekken en uit te vinden. Maak gebruik van die kennis.

Corien Besamusca: Sluit zich daarbij aan. Er is een gezamenlijk probleem, maar de gemeente probeert vaak alles alleen op te lossen. Ze wil oproepen gezamenlijk stappen te zetten. Leg de vraag soms ook bij de aanbieders neer.

Taskforces zouden niet alleen uit ambtenaren moeten bestaan (en af en toe jeugdzorg en Wmo). Ze ziet sowieso weinig aansluiting met jeugdzorg en Wmo.

Conclusie

- Creatieve oplossing: zorg ervoor dat hetgene van criminelen door de politie wordt afgepakt wordt geïnvesteerd in het sociaal domein;
- Werk goed samen met andere gemeenten, probeer niet het wiel opnieuw uit te vinden;
- Richt taskforces niet alleen in met ambtenaren, maar ook met andere betrokken zorgaanbieders en organisaties.

De voorzitter benadrukt dat hij het waardevol gesprek vond. Hij wil nu geen conclusies trekken en wil het aan de raadsleden laten iets met de bevindingen te doen in de vorm van moties of amendementen.

De voorzitter sluit de vergadering.